

BARNAFRID
Institutionen för biomedicinska och kliniska
vetenskaper, BKV
LINKÖPINGS UNIVERSITET

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.l5@regeringskansliet.se
JU2025/01193

Remissvar på betänkande om Stärkt lagstiftning mot hedersrelaterat våld och förtryck (2025:59)

Barnafrid, nationellt centrum för kunskap om våld mot barn, har beretts möjlighet att inkomma med ett remissvar på betänkandet stärkt lagstiftning mot hedersrelaterat våld och förtryck. Barnafrid har i första hand kommenterat de delar som specifikt berör barn.

Sammanfattning av synpunkter och allmänna överväganden

Barnafrid har inga invändningar mot de föreslagna lagändringarna i betänkandet. En förstärkt lagstiftning sänder en viktig signal om att hedersrelaterat våld och förtryck inte är acceptabla.

Samtidigt vill Barnafrid uppmärksamma, precis som betänkandet konstaterar, att andelen anmälda brott inom området är låg och att lagföringsandelen är synnerligen låg. Vid barnnäktenskapsbrott leder 3.4 % av ärenden till åtal ¹. Att jämföra med andra brott mot barn som under 2022-2023 var cirka 23 %.² Detta väcker frågor om vilka hinder som finns i rättskedjan – exempelvis svårigheter att identifiera brotten, bristande anmälningar, eller utmaningar i bevisföringen. Det är angeläget att dessa faktorer analyseras vidare, så att lagstiftningen inte enbart blir symbolisk utan också får reell effekt i praktiken.

Barnafrid ställer sig positiva till utredningens förslag om ökade möjligheter till tvångsmedel. Brotten är precis som utredningen påvisar svåra att bevisa och möjligheten till att använda hemliga tvångsmedel kan bidra till att fler ärenden leder till lagföring. Barnafrid bedömer dock att detta i sig inte är tillräckligt för att stärka skyddet. Vi vill därför framhålla behovet av en särskild kartläggning inom rättsväsendet, liknande den som tidigare genomförts gällande könsstympning³, för att identifiera och åtgärda de strukturella hinder som försvårar lagföring av

¹ 8 av 235 polisanmälda brott

² ÅKLAGARMYNDIGHETENS ÅRSREDOVISNING 2024

³ Åklagarmyndigheten (2022). Könsstympning Granskning av handläggning av ärenden gällande könsstympning 2015–2021

hedersrelaterade brott.

Barnafrid instämmer i utredningens förslag att straffskalorna för barnäktenskapsbrott och äktenskapstvång bör vara desamma. Det är en logisk och rättssäker ordning som harmoniserar med hur andra brott mot barn behandlas i lagstiftningen, såsom våldtäkt och våldtäkt mot barn.

Slutligen önskar vi betona vikten av att ny lagstiftning åtföljs av kunskapshöjande insatser hos såväl rättsväsende som exempelvis skola och socialtjänst.

I detta ärende har Laura Korhonen centrumchef beslutat och Sandra Skoog utredare har varit föredragande.

För Barnafrid – nationellt centrum för kunskap om våld mot barn

Linköping den 29 augusti 2025

Sandra Skoog
Utredare med programansvar

Laura Korhonen, prof.
Centrumchef Barnafrid